

Bergholið í Eysturoy

Eg fari aftur at loyva mær at skriva eina grein í blöðini um tað fyrirstandandi bergholsprojektid í Eysturoy.

I juni í fjór skrivaði eg eina grein í Dimmalætting um hetta sama málið fyrri at fáa eina debatt í gongd um hetta ovurstóra mál, og dró tá fram, at oljan er ein ting, sum kemur at tróta fyrr ella seinri.

Her endurprenti eg ta greinina frá 15.6.73:

Nú skal bergholið í Eysturoy bjóðast út til at fara undir til heystar.

Bergholið hevur ikki verið til debatt í blöðunum og nóg illa á tingi. Eg haldi, at tað er lægt, at eitt so stórt mál skal vera so lítið umrætt, áðrenn tað verður boðið út til arbeiðis.

Hvi skal bergholið verða gjørt uppi í 200 metra hædd? Hvat kostar bergholið við vegum báðu megin at gera? Og hvat kostar at halda veginar farbarar og viðlíka?

Hvussu nógv meira vil bergholið kosta, um tað verður gjørt í somu hædd sum brúgvín um Streymin? Landsstýrið skyldar fólkinum svar upp á hesar spurningar!

Grundarlagið fyri vegagerð millum tvey punkt í somu hædd yvir sjónum má verða, at vegurin verður gjørdur so beinur og so slættur sum gjørligt og nóg breiður og sterkur.

Ymsir tvørléikar standast av tí, at bergholið verður gjørt so ovarlaga sum 200 metrar. Sum dømi kann verða nevnt: mjørki, kavi og viðlíkahald av vegunum, har afturat, at einki akfar, sum ikki verður drivið fram við motori, kann brúka hetta dýra berghol.

I samband við bergholsgerðina er heldur ikki nógur prognosa gjørd, hvussu trafikkurin kann koma at laga seg tey næstu 10 árini o.s.fr. Eitt vita vit, oljan varar ikki allar ævir. Konjunktururin kann versna og livistandardurin fella, so vit ikki hava ráð at ferðast við akførum sum verða drivin fram við kraftmaskinu. Hvat nyttu hava vit tá av einum dýrum bergholi uppi í fjøllunum? Men liggur bergholið í neðra, hevur tað ómetaligan týdning fyri okkum og okkara eftirkomarar, serliga um korini gerast vanalig.

Eitt vita vit, at brattir og krókutir vegir eru eisini langir vegir. Til Føroya landsstýri vil eg siga: Lat bergholið eisini verða til nyttu, um oljan fer at tróta.

J. Jacobsen.

Henda eftirlýsta debatt kom ongantíð fram. Tí vil eg aftur gera eina roynd, og bið eg vinarlaga Álla Dam løgmann og Mikkiál Helmsdal landsverkefðing, gera so væl og mótbevis minari teori viðvíkjandi projektinum: strekningurin Brúgvín um Streymin—dalin millum Fjarða her í blöðunum við tølum og orðum.

Eg vil við hesum visa, hvussu ein framtíðar vegur eigur at verða gjørdur. Vegurin skal vera ein elvegur, og skal kunna brúkast eins væl av manuelli sum pæduelli akførum og el-drivnum akførum sjálvandi.

Hvussu kann man hugsa sær ein slíkan veg? Jú, akfarið fær streym frá el-førandi linjum, sum eru lagdar í erva ella neðra í vegin, alto eitt trøljusystem, sum hevur verið nógv nytt áðrastaðni — man kann kanska upplada eitt battari ella akkumulator meðan man koyrir, soleiðis at man kann halda fram at koyra á øðrum óelektrifiseraðum vegum so leingi battariini eru uppladað.

Ein slíkur el-vegur eigur at vera so slættur og beinur og stuttur sum gjørligt, tí hann er bilgitari at gera, brúkar nógv minni orku og er nógv effektivari. Framtíðarinnar akfær verða el-drivin, og streymurin er dýrur frá SEV — serliga nú, tá SEV hevur forsmát útbýgingina av tí vatnorku, sum kundi verið útbýgd!

Bergholið sum nú skal gerast, við tilhoyrandi vegum, er nær við 8 km langt strekki. Um hetta verður gjørt frá brúnni um Streymin og beint inn í fjallið og út aftur í somu hædd, sum dalurin millum Fjarða, so er strekkið ca. 4 km.

Alt. I. Strekkið sum er 8 km kostar
bergh. = 2700 m á 4260 kr. pr. m 11.502.000
vegur = ca. 5000 m á 1000 kr.pr.m 5.000.000
exprop. = ca. 36.000 m² á 10 kr. 360.000
avhegning = ca. 10 km á 5000 kr. 50.000

	kr.	kr.
elkápul hjá SEV, frá 50 til 1000 kr. p.m	16.912.000	?
telekápul ca. 20 kr. úttan grevstur	?	?
elektrificering av 8 km á 1.500.000 pr. km	12.000.000	
	28.912.000	

Alt. II. Strekkið sum er 4 km kostar
bergh. = 4000 m á 4260 kr. pr. m 17.040.000
vegur = 500 m á 1000 kr. pr. m 500.000
exprop. 000.000
avhegning = 1 km á 5000 kr. pr. km 5.000

	17.545.000
elkápul hjá SEV, frá 50 kr. til 1000 kr. pr. m	?
telekápul hjá TFL, ca. 20 kr. úttan grevstur	?
elektrificering av 4 km á 1.500.000 pr. km	6.000.000
	23.545.000

B
R
Ø
V

At enda vil eg spyrja: Er tað neyðugt at leggja ein høvuðsveg ígjøgnum ein tann seyðaríkasta hagapartin í landinum, 80 á mörkini, tá vegurin ger nógv betri nyttu áðrastaðni?

Um ventilatió er neyðug, er hon ein lítill peningur samanborið við tað, sum spart verður.

Við núverandi prísnum sparir hvør bilur 1 kr. hvørja ferð hann fer ígjøgnum bergholið í neðra Alt. II.

Tølini eru fikserað!

J. Jacobsen,
skipari á
m/s »Sundaferjan«.

Lesi greinina aftur um 20 ár.

Framhald frá 1. síðu.

Brúgvín í Eysturoy og fiskimarkspólitik, eins væl og høtum hantilssomdum í EF fyri føroyskum útlutningia.

Danska uppskotið

SOSIALURIN hevur fingið til vega orðaljóðið í telri fundarsamtíkt. Danmark bað um at fáa gjørda í Bryssel týsdagin: hon sigur:

1. Ráðið taker til eftirretning, at Færoernes Landsstyre på det foreliggende grundlag må forventes i henhold til protokol 2, art. 3 i tiltrædelsestraktaten at ville meddele den danske regering, at det ikke vil kunne gå ind for færøsk tilslutning til EF.

2. Da EF for nærværende ikke ser sig i stand til at tilvejebringe et for det færøske hjemmestyre tilfredsstillende grundlag, er Ráðið villig til at træffe et frihandelsarrangement, der giver de færøske eksportvarer tilsvarende vilkår som dansk eksport i hele EF-området, og er iøvrigt indstillet på inden for et sådant arrangements rammer at bidrage til den økonomiske udvikling i denne region inden for det danske rige.

3. I erkendelse af sit medansvar

for udviklingen både i Grønland og på Færoerne som dele af det danske rige, erklærer Ráðið sig rede til — så snart havretskonferencen er afsluttet — at revidere fiskeriforordningen i lys af havretskonferencens resultater med henblik på yderligere at fremme den økonomiske udvikling i de to regioner af det danske rige.

Medlemmelandenes regeringer er indstillet på under den foreslående havretsconference i fællesskab at arbejde for, at de fiskerifællelige regioners specielle interesser tilgodeses.

Uttanríkisráðharrin Óve Guldberg sigst til Ritzau at hava mállorið seg soleiðis í Bryssel:

«Eg haldi, vit hava fingið til vega eina fría stóðu fyri Føroyar, sum eisini min, áskoðan nú nær sum helst — eisini í morgin — kunnu siga nei til felagsmarknaðin.»

At stóðan hevur verið hon, at vit eisini minni kundu siga nei til EF, hóast Danmark gjørdist linur, stóð longu greitt áfandi — samráðingarnar við Haagsgaard stjórnina í 1971, tí sipar uttanríkisráðharrin helst til, at ymsar orsokir til fyrivarri, føroyingar sjálvir hava hildið vera, nú eitur hansara tykki eru burturbjendir.

Johan Nielsen sett fyrispurning um oljuprísir í Grønlandi

Grønlandsk skip fáa olju fyri 56 oyru liturin, meðan føroyingar og bornholmarar gjalda 154 oyru fyri liturin

Á fólkatingi hevur Johan Nielsen, fólkatingsmaður, sett fyrispurning til grønlandsmálaráðharran Holger Hansen um oljuprísirnar í Grønlandi.

Sum er, kunnu grønlandsk skip keypa olju fyri 56 oyru lit

urin, meðan føroysk, dansk, norsk og onnur skip, ið lunkra í Grønlandi, megu gjalda 154 kr. fyri liturin.

Fyrispurningurin frá Johan Nielsen, fólkatingsmanni, er so-

Holger Hansen, grønlandsmálaráðharrin

ljóðandi: Fínder grønlandsmálaráðharrin er ríttigt, at færø ke og bornholmske fiskere i den grad bliver diskrimineret, når de skal bunkre olie på Grønland.

Grønlandsmálaráðharrin svarar við spurninginum mikudagin.

Síð annars samroði við logar og bláðum í dag, har eisini verður komið inn á svarið frá grønlandsmálaráðharrinum.

Tvey nýggj sjóverjuskip til Føroya

I svari sínum til Jóhan Nielsen, fólkatingsmann, segði Erling Brøndum, verjumálaráðharrin, at tvey nýggj sjóverjuskip við hvør sínum helikoptara verða bygd til Føroya. Eisini gav hann lyfti um at amiliterisera sjóverjuna

I spurnartíma fólkatingsins mikudagin svaraði Erling Brøndum, verjumálaráðharrin, fyrispurningi frá Jóhan Nielsen, fólkatingsmanni, um sjóverjuna við Føroyar.

I svari sínum upplýsti verjumálaráðharrin, at æðanin er at gera tvey nýggj og stóri sjóverjuskip at reikja sjóverjuna undir Føroyum í staðin fyri

tey, sum seinastu árin hava verið í Føroyum.

Nýggju skipini verða væl betri útgjod enn hesi, ið nú eru her, og skulu hava hvør sín helikoptara umborð.

— Alt fiskið kann ikki verða ansað alt dognið, men í lotuni luttaka bæði flogfó, helikoptari og skip í sjóverjun. Verjumálaráðið roynir at leggja havnaupphald til tíðarkeiði.

tá ið lítill fiskiskapur fer fram við Føroyar, segði verjumálaráðharrin.

— Verjumálaráðið fer eisini í ár undir at skifta teir verndarskyldugu umborð á verjuskipum út við fasta fríviljuga manning, sum eisini fer at vera sjóverjuni til miklan bata segði Erling Brøndum m.a. í svari sínum til Jóhan Nielsen.